УДК 311.21:[332.146:330.322] (477)

Корепанов Г.С., магістрант
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

ГРУПУВАННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА СТУПЕНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Розглянуто проблеми оцінки інвестиційної привабливості регіонів України. Запропоновано проводити групування регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості відповідно до розрахованої інтегральної рейтингової оцінки

Постановка проблеми. Необхідність збільшення обсягів інвестицій в економіку України від вітчизняних та зарубіжних інвесторів вимагає формування сприятливого інвестиційного клімату як для процесів безпосереднього залучення інвестицій, так і їх ефективного використання. Важливу роль в обґрунтуванні стратегії інвестиційної діяльності, визначенні обсягів і напрямів інвестицій, виборі оптимальних варіантів вкладень, активізації інвестиційних процесів та вдосконаленням управління ними на регіональному рівні відіграє оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості регіонів України.

Стан вивчення проблеми. Регіональний аспект оцінювання інвестиційної привабливості територій має значне поширення у світовій практиці. Різноманітні консалтингові компанії та економічні видання регулярно відстежують інформацію про стан національних та регіональних інвестиційних комплексів на основі публічних джерел та рейтингів інвестиційної привабливості регіонів, які регулярно презентують Standard & Poor's, Moody's Investors Service і Fitch IBCA.

В Україні останнім часом досить активно впроваджується механізм рейтингування згідно з Концепцією створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання [10].

Мета дослідження – аналіз даної проблеми та розроблення методики групування регіонів України за інтегральним показником їх інвестиційної привабливості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогоднішній день існує багато підходів до оцінювання інвестиційної привабливості. Значний внесок у розвиток методології її оцінки внесли О.Ф. Балацький, І. А. Бланк, М. Ю. Горохов, В. М. Гриньова, В. Н. Данілін, І. В. Заблодська, С. В. Ісаєва, О. Кузьмін, Т. Кулінич, І. П. Мойсеєнко, А. Г. Нікольська, А. В. Постніков та ін [2, 3, 4, 6, 9, 11].

Незважаючи на велику кількість наукових праць і значні досягнення в теорії і практиці управління інвестуванням, є ряд питань, які залишаються постійним об'єктом дискусій, зокрема йдеться про проблеми дослідження інвестиційної привабливості регіонів та вибір єдиного загального (інтегрального) показника, за допомогою якого можна було б оцінити інвестиційну привабливість регіону та вибрати найкращий варіант для інвестора з-поміж груп регіонів.

Викладення основного матеріалу. Поняття інвестицій є надзвичайно широким і його зміст має свої особливості в різних розділах економічної науки та галузях практичної діяльності [9].

Інвестиційна привабливість **–** це узагальнююча характеристика переваг і недоліків окремих напрямів і об'єктів з позиції конкретного інвестора [4].

Залучення капіталів відбувається в умовах конкурентної боротьби на різних рівнях: міжнародному, де конкурують регіони світу, державні угрупування і держави; внутрішньодержавному, де конкурують сектори економіки, регіони, об'єднання підприємств і підприємства, організації, установи, проекти.

Узагальнення спільного впливу різних кількісних факторів на інвестиційну привабливість регіонів можливо проводити на основі рейтингів. На думку групи фахівців [8, с. 8]: "У сучасному розумінні *рейтинг* – це комплексна оцінка стану суб'єкта, що дозволяє віднести його до певного класу або категорії". Теорія рейтингів вивчає методи виміру порівняльних переваг одних об'єктів над іншими.

Рейтингові оцінки активно використовуються в різних соціально-економічних дослідженнях, особливо при аналізі фінансової діяльності підприємств.

При описуванні об'єкта дослідження, окрім узагальнюючих характеристик по сукупності в цілому, важливо упорядкувати одиниці сукупності за певними властивостями (якостями, цінностями), визначити належність кожної з них до певного типу.

Оскільки інвестиційна привабливість регіонів України характеризується множиною ознак ($m \geq 2$), то при упорядкуванні одиниць сукупності виникає необхідність агрегування усіх ознак множини x_i в одну *інтегральну оцінку*. Така оцінка геометрично інтерпретується як точка у багатовимірному просторі, координати якої вказують на масштаб або позицію *i*-ї одиниці. Алгебраїчно значення ознак для *i*-ї одиниці сукупності представляються вектором $x_j = | x_1, x_2, \ldots, x_m |$, а агрегування їх означає перетворення вектора в скаляр. Агрегування ознак ґрунтується на так званій теорії "адитивної цінності", згідно з якою цінність цілого дорівнює сумі цінностей його складових. Такий підхід реалізовано при визначенні рейтингів на основі експертних оцінок, представлених рангами або балами [5].

Етапи проведення рейтингової оцінки інвестиційної привабливості регіонів України на основі результуючого критерію представлені на рис. 1.

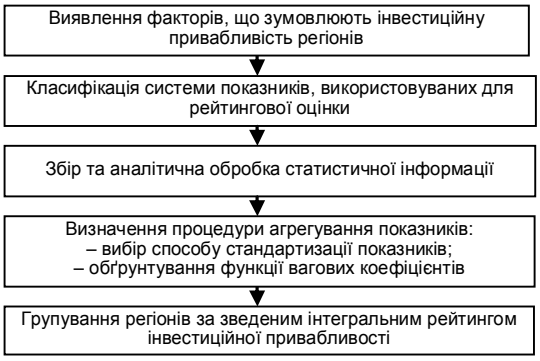

Рис. 1. Етапи проведення групування регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості

На етапі формування ознакової множини *X* вирішальну роль відіграє апріорний якісний аналіз суті явища. При формуванні ознакового простору важливо забезпечити інформаційну односпрямованість показників x_i. З метою забезпечення інформаційної односпрямованості показників їх поділяють на стимулятори та дестимулятори. Зв'язок між інтегральною оцінкою і показником-стимулятором x_{st} прямий, між інтегральною оцінкою і показником-дестимулятором x_{dst} – обернений. При агрегуванні дестимулятори перетворюються на стимулятори, наприклад, $x_{st} = 1 - x_{dst}$ або $x_{st} = 1/ x_{dst}$ [5] .

На практиці застосовують різні способи стандартизації. Усі вони ґрунтуються на порівнянні емпіричних значень показника x_{ij} з певною величиною *a*. Такою величиною може бути максимальне x_{max}, мінімальне x_{min}, середнє $\bar{x}$ чи еталонне x_0 значення показника. Результат порівняння можна представити відношенням $\frac{x_{ij}}{a}$ або відхиленням $\frac{x_{ij} - a}{q}$, де *q* – одиниця стандартизації [5].

Вибір вагових коефіцієнтів також ґрунтується на теоретичному аналізі суті явища і в кожному конкретному дослідженні ω_i визначається експертно-статистичним методом.

© Корепанов Г.С., 2012

У дослідженні інвестиційної привабливості регіону, на думку В. Захожай і М. Кіт, слід ураховувати такі чинники [7]:

– загальноекономічний розвиток регіону;

– економіко-географічний розвиток виробничої інфраструктури;

– демографічне становище;

– розвиток ринкових відносин і комерційної інфраструктури;

– розвиток інвестиційного ринку.

Нижче наведемо показники, які необхідно враховувати для розкриття сутності чинників [7, 12]. Оцінка рівня загальноекономічного розвитку регіону проводилась з урахуванням наступних показників:

– питома вага регіону у ВВП України;

– обсяг реалізованої промислової продукції на душу населення;

– середня місячна заробітна плата робітників і службовців;

– кількість промислових підприємств.

Згідно з [7], оцінювання рівня економіко-географічного розвитку виробничої інфраструктури доцільно проводити з урахуванням наступних показників:

– привабливість географічного розміщення регіону;

– щільність залізничних колій загального користування;

- щільність автомобільних доріг з твердим покриттям;

– обсяг виробництва електроенергії на душу населення;

– курортно-туристичне значення регіону.

Слід зазначити, що характеристики привабливості географічного розміщення регіону та курортно-туристичного значення регіону не можуть бути оцінені кількісно. Тому, ці показники можуть бути враховані в ході застосування теорії нечіткої логіки.

Оцінка рівня демографічного становища проводилась з урахуванням наступних показників:

– питома вага населення регіону в загальній чисельності населення України;

– питома вага міських жителів у загальній чисельності населення України;

– рівень зареєстрованого безробіття;

– питома вага зайнятого населення в його загальній чисельності.

Оцінка рівня розвитку ринкових відносин і комерційної інфраструктури проводилось з урахуванням наступних показників:

– середньорічна кількість товарних бірж;

– середньорічна кількість спільних підприємств;

– середньорічна кількість фінансових підприємств.

Оцінка рівня розвитку інвестиційного ринку проводилась з урахуванням наступних показників:

– відношення середньої заробітної плати до максимальної;

– рівень злочинності.

Оскільки перелічені ознаки мають різні одиниці вимірювання, то адитивне агрегування зумовило їх приведення до однієї основи, тобто попередньої стандартизації.

Дослідження проводилося на основі офіційної статистичної інформації за 2009 р. [13].

Для одержання часткової рейтингової оцінки за кожним чинником був використаний наступний спосіб [5, 8]:

$$r_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{\max}} \text{ – для стимуляторів;} \quad (1)$$

$$r_{ij} = \frac{x_{\min}}{x_{ij}} \text{ – для дестимуляторів.} \quad (2)$$

Найчастіше інтегральна оцінка r_j визначається як середня арифметична стандартизованих значень ознак r_{ij}. Для i-ї одиниці сукупності

$$r_{i*} = \frac{1}{m}\sum_{1}^{m} r_{ij}, \quad (3)$$

де m – кількість показників у складі чинника.

Розраховані значення рейтингових оцінок інвестиційної привабливості регіонів за означеними чинниками представлені в табл. 1 – табл. 5. В цих же таблицях виділені групи регіонів, рейтинг яких вищий та нижчий за середній.

Таблиця 1. Рейтингові оцінки регіонів України за загальноекономічним розвитком регіону у 2009 р.

Регіони	*Рейтинг за показниками*				*Рейтинг* r_{i1}
	Питома вага регіону у ВВП України	*Обсяг реалізованої промислової продукції на одну особу населення*	*Середньомісячна заробітна плата*	*Кількість промислових підприємств*	
м. Київ	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Донецька	0,612	0,762	0,669	0,470	0,628
Дніпропетровська	0,551	0,803	0,621	0,450	0,606
Харківська	0,348	0,390	0,571	0,442	0,438
Запорізька	0,221	0,710	0,583	0,222	0,434
Луганська	0,227	0,608	0,593	0,230	0,414
Київська	0,221	0,429	0,629	0,275	0,388
Полтавська	0,198	0,630	0,548	0,152	0,382
Одеська	0,287	0,266	0,565	0,279	0,349
Львівська	0,212	0,206	0,527	0,341	0,322
Миколаївська	0,120	0,343	0,571	0,179	0,303
АРК	0,162	0,176	0,540	0,212	0,273
Черкаська	0,110	0,335	0,485	0,163	0,273
Вінницька	0,119	0,212	0,478	0,154	0,241
Івано-Франківська	0,102	0,196	0,515	0,144	0,239
Сумська	0,095	0,255	0,504	0,101	0,238
Житомирська	0,087	0,190	0,472	0,159	0,227
Хмельницька	0,093	0,183	0,481	0,140	0,224
м. Севастополь	0,038	0,191	0,595	0,063	0,222
Рівненська	0,079	0,189	0,511	0,103	0,221
Чернігівська	0,086	0,228	0,463	0,084	0,215
Кіровоградська	0,079	0,184	0,486	0,101	0,213
Херсонська	0,079	0,179	0,469	0,114	0,210
Закарпатська	0,074	0,111	0,494	0,115	0,199
Волинська	0,072	0,153	0,451	0,076	0,188
Тернопільська	0,066	0,115	0,447	0,104	0,183
Чернівецька	0,050	0,081	0,482	0,086	0,175

[розраховано автором]

Таблиця 2. Рейтингові оцінки регіонів України за економіко-географічним розвитком виробничої інфраструктури у 2009 р.

Регіони	Рейтинг за показниками			Рейтинг r_{i2}
	Щільність залізничних колій загального користування	Щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям	Обсяг виробництва електроенергії на душу населення	
Запорізька	0,600	0,668	1,000	0,756
Львівська	0,983	1,000	0,029	0,671
Донецька	1,000	0,806	0,198	0,668
Хмельницька	0,600	0,920	0,353	0,624
Чернівецька	0,850	0,941	0,044	0,612
Харківська	0,800	0,793	0,095	0,562
Дніпропетровська	0,800	0,763	0,118	0,560
Вінницька	0,683	0,899	0,085	0,556
Тернопільська	0,683	0,960	0,002	0,549
Івано-Франківська	0,600	0,798	0,201	0,533
Рівненська	0,483	0,670	0,390	0,515
Миколаївська	0,483	0,519	0,524	0,509
Закарпатська	0,783	0,694	0,004	0,494
Луганська	0,683	0,577	0,097	0,452
Полтавська	0,500	0,819	0,026	0,448
Київська	0,433	0,785	0,121	0,446
Кіровоградська	0,600	0,670	0,059	0,443
Житомирська	0,567	0,739	0,001	0,435
м. Київ	0,433	0,785	0,062	0,427
Сумська	0,517	0,750	0,010	0,426
Черкаська	0,467	0,753	0,051	0,424
Волинська	0,500	0,758	0,002	0,420
Одеська	0,533	0,644	0,001	0,393
Чернігівська	0,450	0,601	0,035	0,362
АРК	0,383	0,652	0,011	0,349
м. Севастополь	0,383	0,652	0,008	0,347
Херсонська	0,267	0,465	0,053	0,262

[розраховано автором]

Таблиця 3. Рейтингові оцінки регіонів України за демографічним становищем у 2009 р.

Регіони	Рейтинг за показниками				Рейтинг r_{i3}
	Питома вага населення регіону в загальній чисельності населення України	Питома вага міських жителів у загальній чисельності населення України	Рівень зареєстрованого безробіття, % до економічно активного населення працездатного віку	Питома вага зайнятого населення в його загальній чисельності	
Донецька	1,000	1,000	0,296	1,000	0,824
м. Київ	0,612	0,677	1,000	0,697	0,746
Дніпропетровська	0,752	0,693	0,267	0,776	0,622
Харківська	0,617	0,544	0,258	0,639	0,515
Луганська	0,518	0,496	0,308	0,518	0,460
Одеська	0,532	0,390	0,381	0,525	0,457
Львівська	0,567	0,377	0,242	0,548	0,433
АРК	0,438	0,302	0,364	0,457	0,390
Запорізька	0,406	0,344	0,205	0,416	0,343
Київська	0,384	0,257	0,258	0,381	0,320
Вінницька	0,369	0,199	0,174	0,350	0,273
Полтавська	0,335	0,223	0,148	0,327	0,258
Хмельницька	0,298	0,178	0,186	0,292	0,239
Миколаївська	0,267	0,199	0,205	0,270	0,235
Херсонська	0,245	0,165	0,286	0,246	0,235
м. Севастополь	0,085	0,088	0,667	0,091	0,233
Житомирська	0,289	0,183	0,157	0,280	0,227
Черкаська	0,290	0,178	0,148	0,284	0,225
Закарпатська	0,278	0,113	0,242	0,265	0,224
Івано-Франківська	0,308	0,146	0,178	0,266	0,224
Сумська	0,263	0,194	0,160	0,252	0,217
Чернігівська	0,248	0,169	0,157	0,242	0,204
Рівненська	0,257	0,135	0,160	0,233	0,196
Кіровоградська	0,227	0,154	0,170	0,218	0,193
Волинська	0,231	0,131	0,186	0,216	0,191
Тернопільська	0,243	0,116	0,167	0,213	0,185
Чернівецька	0,202	0,092	0,211	0,190	0,174

[розраховано автором]

Таблиця 4. Рейтингові оцінки регіонів України за розвитком ринкових відносин і комерційної інфраструктури у 2009 р.

Регіони	Рейтинг за показниками			Рейтинг r_{i4}
	Середньорічна кількість товарних бірж	Середньорічна кількість спільних підприємств	Середньорічна кількість фінансових підприємств	
м. Київ	1,000	1,000	1,000	1,000
Донецька	0,707	0,610	0,206	0,508
Дніпропетровська	0,729	0,155	0,207	0,363
Миколаївська	0,786	0,069	0,084	0,313
АРК	0,314	0,386	0,111	0,271
Луганська	0,207	0,474	0,117	0,266
Львівська	0,293	0,350	0,143	0,262
Харківська	0,443	0,015	0,209	0,222
Одеська	0,129	0,334	0,134	0,199
Запорізька	0,343	0,144	0,106	0,198
Полтавська	0,236	0,165	0,075	0,159
Херсонська	0,271	0,100	0,062	0,145
Вінницька	0,207	0,103	0,058	0,123
Івано-Франківська	0,200	0,091	0,052	0,114
Кіровоградська	0,250	0,026	0,045	0,107
Рівненська	0,214	0,065	0,038	0,106
Хмельницька	0,207	0,052	0,055	0,105
Черкаська	0,150	0,082	0,073	0,101
Волинська	0,179	0,066	0,038	0,094
Київська	0,121	0,083	0,075	0,093
Чернівецька	0,093	0,117	0,039	0,083
Сумська	0,107	0,088	0,041	0,079
Житомирська	0,093	0,106	0,039	0,079
м. Севастополь	0,107	0,087	0,037	0,077
Тернопільська	0,064	0,101	0,046	0,070
Закарпатська	0,029	0,119	0,045	0,064
Чернігівська	0,107	0,008	0,054	0,056

[розраховано автором]

Таблиця 5. Рейтингові оцінки регіонів України за рівнем розвитку інвестиційного ринку у 2009 р.

Регіони	Рейтинг за показниками		Рейтинг r_{i5}
	Відношення середньої заробітної плати до максимальної	Рівень злочинності, випадків на 1000 населення	
Івано-Франківська	0,515	1,000	0,758
Закарпатська	0,494	0,877	0,685
м. Київ	1,000	0,310	0,655
Тернопільська	0,447	0,837	0,642
Львівська	0,527	0,730	0,629
Рівненська	0,511	0,655	0,583
Київська	0,629	0,497	0,563
Чернівецька	0,482	0,615	0,548
Вінницька	0,478	0,615	0,547
Хмельницька	0,481	0,580	0,531
Житомирська	0,472	0,585	0,529
Черкаська	0,485	0,563	0,524
Одеська	0,565	0,449	0,507
Донецька	0,669	0,336	0,502
Харківська	0,571	0,429	0,500
Сумська	0,504	0,482	0,493
Полтавська	0,548	0,437	0,492
Волинська	0,451	0,530	0,490
Миколаївська	0,571	0,409	0,490
Чернігівська	0,463	0,500	0,482
Дніпропетровська	0,621	0,329	0,475
Луганська	0,593	0,315	0,454
Кіровоградська	0,486	0,417	0,451
м. Севастополь	0,595	0,291	0,443
АРК	0,540	0,340	0,440
Херсонська	0,469	0,408	0,439
Запорізька	0,583	0,290	0,437

[розраховано автором]

На думку І.А. Бланк [3] чинники інвестиційної привабливості регіонів різновагомі, тому кожному з них надається певна вага ω_i, тобто інтегральна оцінка має форму середньої арифметичної зваженої:

$$R_i = \sum_1^m r_{ij}\omega_j , \quad (4)$$

де $\Sigma\ \omega_i = 1$.

Інвестиційна привабливість регіонів України оцінювалася за допомогою загальної рейтингової оцінки – $R_{iÇÀÃ}$. Ця рейтингова оцінка є інтегральною та враховує п'ять вищеозначених чинників:

$$R_{iÇÀÃ} = \alpha_1 \cdot r_{i1} + \alpha_2 \cdot r_{i2} + \alpha_3 \cdot r_{i3} + \alpha_4 \cdot r_{i4} + \alpha_5 \cdot r_{i5} \quad (5)$$

.

Вагові коефіцієнти α визначалися відповідно до методики визначення чинників інвестиційної привабливості регіонів [3]. Вони наведені у табл. 6.

Таблиця 6. Вагомість чинників формування інвестиційної привабливості регіонів України [3]

Критерії оцінювання рейтингу регіонів	Вагомість чинників,%
Рівень загальноекономічного розвитку	35
Рівень розвитку виробничої інфраструктури регіону	15
Демографічна характеристика регіону	15
Рівень розвитку ринкових відносин та комерційної інфраструктури регіону	25
Рівень розвитку інвестиційного ринку	10

Відповідно до наведених значень коефіцієнтів .) загальна рейтингова оцінка була отримана так:

Розраховані значення представлені в останній графі табл. 7.

$$R_{iÇÀÃ} = 0{,}35 \cdot r_{i1} + 0{,}15 \cdot r_{i2} + 0{,}15 \cdot r_{i3} + 0{,}25 \cdot r_{i4} + \quad (6$$

Таблиця 7. Рейтингові оцінки інвестиційної привабливості регіонів України у 2009 р. за чинниками і загальна рейтингова оцінка [розраховано автором]

Регіони	*Рейтингова оцінка за чинниками*					*Загальна рейтингова оцінка*
	за загально-економічним розвитком	*за демографічним становищем*	*за розвитком інвестиційної інфраструктури регіону*	*за розвитком ринкових відносин і комерційної інфраструктури*	*за рівнем розвитку інвестиційного ринку*	
м. Київ	1,000	0,427	0,746	1,000	0,655	0,841
Донецька	0,628	0,668	0,824	0,508	0,502	0,621
Дніпропетровська	0,606	0,560	0,622	0,363	0,475	0,528
Харківська	0,438	0,562	0,515	0,222	0,500	0,420
Запорізька	0,434	0,756	0,343	0,198	0,437	0,410
Львівська	0,322	0,671	0,433	0,262	0,629	0,407
Луганська	0,414	0,452	0,460	0,266	0,454	0,394
Одеська	0,349	0,393	0,457	0,199	0,507	0,350
Миколаївська	0,303	0,509	0,235	0,313	0,490	0,345
Київська	0,388	0,446	0,320	0,093	0,563	0,330
Полтавська	0,382	0,448	0,258	0,159	0,492	0,329
АРК	0,273	0,349	0,390	0,271	0,440	0,318
Івано-Франківська	0,239	0,533	0,224	0,114	0,758	0,302
Вінницька	0,241	0,556	0,273	0,123	0,547	0,294
Хмельницька	0,224	0,624	0,239	0,105	0,531	0,287
Черкаська	0,273	0,424	0,225	0,101	0,524	0,271
Рівненська	0,221	0,515	0,196	0,106	0,583	0,269
Закарпатська	0,199	0,494	0,224	0,064	0,685	0,262
Тернопільська	0,183	0,549	0,185	0,070	0,642	0,256
Чернівецька	0,175	0,612	0,174	0,083	0,548	0,254
Житомирська	0,227	0,435	0,227	0,079	0,529	0,252
Сумська	0,238	0,426	0,217	0,079	0,493	0,249
Кіровоградська	0,213	0,443	0,193	0,107	0,451	0,242
Волинська	0,188	0,420	0,191	0,094	0,490	0,230
Херсонська	0,210	0,262	0,235	0,145	0,439	0,228
Чернігівська	0,215	0,362	0,204	0,056	0,482	0,222
м. Севастополь	0,222	0,003	0,233	0,077	0,443	0,176

Очевидно, що при $R_{iÇÀÃ} > 1$ рівень розвитку явища в *i*-ї одиниці вищий за середній по сукупності, а при $R_{iÇÀÃ} < 1$ – нижчий. Відповідно до значень узагальнюючої оцінки здійснена типологія регіонів України, а саме, виділені інвестиційно привабливі регіони, регіони, що мають середній рівень інвестиційної привабливості та інвестиційно непривабливі регіони.

Середнє значення рейтингової оцінки дорівнює 0,337. Дев'ять із двадцяти семи регіонів мають рейтинг вище за середній, тобто є інвестиційно привабливими. Перше місце займає м. Київ, і його рейтингова оцінка істотно відрізняється від інших (табл. 7)

Для останніх 18 регіонів також було розраховане середнє значення рейтингової оцінки (0,265) та виокремленні регіони, для яких рейтингова оцінка нижча цього рівня. Наочно це видно на діаграмах на рис. 2-4.

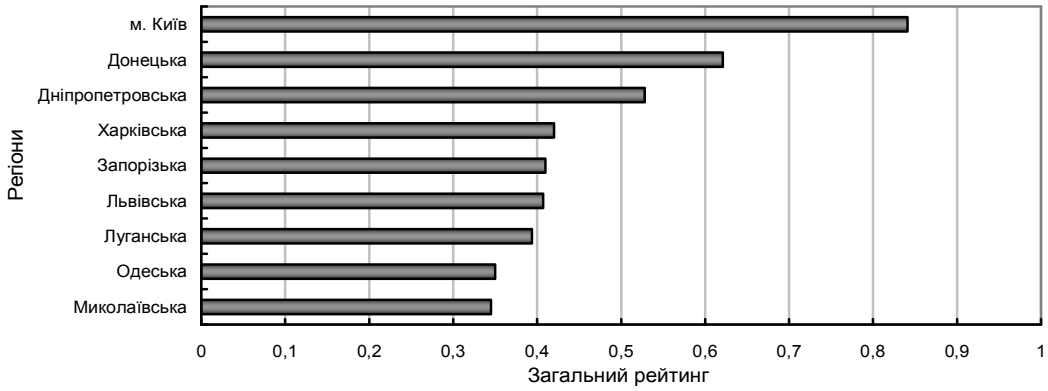

Рис. 2. Рейтингові оцінки й місце регіонів України у виділених групах за рівнем інвестиційної привабливості: інвестиційно-привабливі регіони

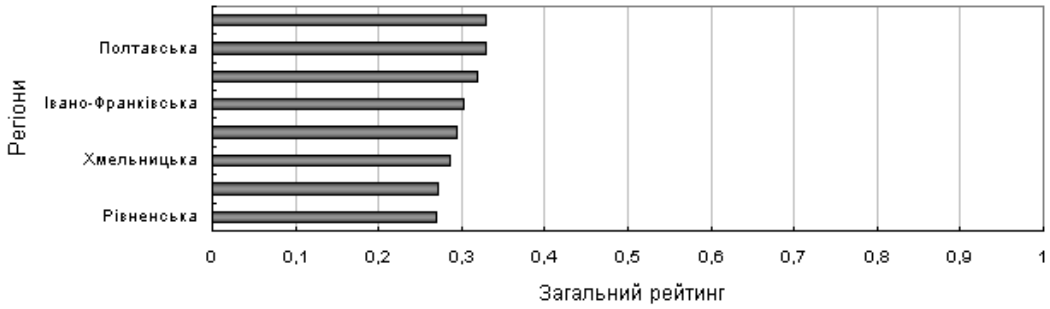

Рис. 3. Рейтингові оцінки й місце регіонів України у виділених групах за рівнем інвестиційної привабливості: регіони, що мають середній рівень інвестиційної привабливості

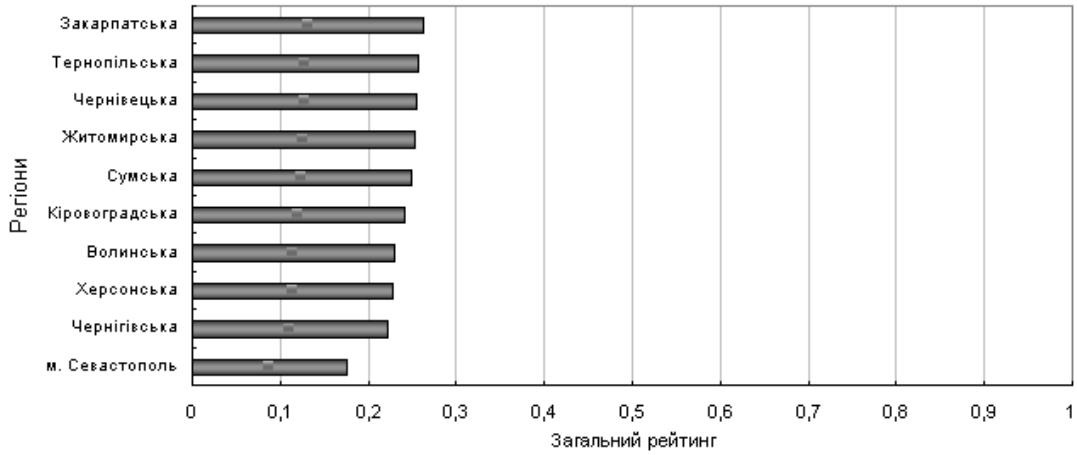

Рис. 4. Рейтингові оцінки й місце регіонів України у виділених групах за рівнем інвестиційної привабливості: інвестиційно непривабливі регіони

Доцільність та правильність саме таких розподілів об'єктів на групи були перевірена в результаті проведення дисперсійного аналізу за допомогою модулю "One-way ANOVA" прикладного пакету програм „Statistica". Одержані фактичні значення *F*-критерію більші, аніж критичні, що свідчить про суттєві відмінності між групами регіонів за отриманими ознаками.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи проведений аналіз слід зазначити, що на сьогоднішній день існує велике різноманіття підходів до оцінки інвестиційної привабливості. Кожна з методик має свої переваги, є унікальною й має право на існування.

Незважаючи на наявність великої кількості методик рейтингового оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України, жодна з них не може претендувати на її використання в якості універсальної. Тому є доцільним відстеження динаміки зміни результуючих показників по декількох методиках.

Скориставшись результатами даного комплексного дослідження, можна сформулювати напрямки державного регулювання розвитком окремих регіонів, серед яких одним із важливих напрямків має бути допомога депресивним регіонам.

Подальші дослідження в цьому напрямі полягають у проведенні дослідження інвестиційної привабливості з урахуванням динамічної складової. Значний інтерес також має використання теорії нечітких множин для надання можливості врахування якісних ознак та лінгвістичних змінних [1].

Список використаної літератури:

1. *Алтунин А.Е.* Модели и алгоритмы принятия решений в нечетких условиях / А.Е. Алтунин, М.В. Семухин. – Тюмень: Изд-во ТГУ, 2000. – 352 с. 2. *Балацький О.Ф.* Управління інвестиціями: навч. посіб. / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. – [2-ге вид., переробл. і доп.]. – Суми: Університетська книга, 2004. – 232 с. 3. *Бланк И.А.* Инвестиционный менеджмент / И.А. Бланк – К.: СП "Итем ЛТД": Ювайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995. – 448 с. 4. *Гриньова В.М.* Інвестування [Текст]: підручник / В.М. Гриньова [та ін.]. – К.: Знання, 2008. – 452 с. 5. *Єріна А.М.* Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посіб. / А.М. Єріна – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с. 6. *Заблодська І.В.* Регіональна промислова політика: питання теорії та практики: монографія / І.В. Заблодська. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2007. – 344 с. 7. *Захожай В.* Статистика інвестиційної діяльності / В. Захожай, М. Кіт // Персонал. – 2007. – № 8. – С. 10-18. 8. *Карминский А.М.* Рейтинги в экономике: методология и практика / А.М. Карминский, А.А. Пересецкий, А.Е. Петров. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 240 с. 9. *Мойсеєнко І.П.* Інвестування [Текст]: Навч. посіб. / І.П. Мойсеєнко – К.: Знання, 2006. – 490 с. 10. Про схвалення Концепції створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання: Розпорядження Кабміну № 208-р від 01.04.2004. 11. *Тарбукіна О.М.* Огляд існуючих методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіону / О.М. Тарбукіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 6 – С. 123-127. 12. *Хоменко Я.В.* Галузева спеціалізація регіону та його розвиток: визначення взаємозв'язку / Я.В. Хоменко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 3 – С. 157-164. 13. Сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

КОРЕПАНОВ Георгій Сергійович – магістрант Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Наукові інтереси:
– інвестування;
– статистичні методи аналізу.